

Консультація Я МАЮ ПРАВО! Щодо осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині

Статтею 1241 Цивільного кодексу України встановлено, що неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти спадкодавця, непрацездатна вдова (вдівець) та непрацездатні батьки спадкують, незалежно від змісту заповіту, половину частки, яка належала б кожному з них у разі спадкування за законом (обов'язкова частка).

До Головного територіального управління юстиції у місті Києві часто надходять звернення громадян з проханням надати роз'яснення, чи має право на обов'язкову частку у спадщині згідно статті 1241 Цивільного кодексу України спадкоємець першої черги, який має пенсійне посвідчення, але вийшов на пенсію не за віком, а по вислужі (у 54 роки).

На виконання пункту 4.11 Положення про Головні територіальні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 23.06.2011 № 1707/5 (зі змінами), управління юстиції повідомляє про таке.

Нормативне визначення непрацездатних громадян наведено у статті 1 Закону України «Про загальнообов'язкове держане пенсійне страхування», а саме, непрацездатні громадяни - особи, які досягли встановленого статтею 26 цього Закону пенсійного віку, або особи з інвалідністю, у тому числі діти з інвалідністю, а також особи, які мають право на пенсію у зв'язку з втратою годувальника відповідно до закону.

Згідно пункту 4 глави 1 розділу 1 частини III Методичних рекомендацій щодо вчинення нотаріальних дій, пов'язаних із вжиттям заходів щодо охорони спадкового майна, видачею свідоцтв про право на спадщину та свідоцтв про право власності на частку в спільному майні подружжя, схвалених рішенням Науково-експертної ради з питань нотаріату при Міністерстві юстиції України від 29 січня 2009 року, **у осіб, які не досягли встановленого чинним законодавством пенсійного віку, але які мають право на отримання пенсії на пільгових підставах, право на обов'язкову частку у спадщині не виникає.**

Аналогічний висновок відображений в ухвалі Колегії суддів Верховного Суду України від 13 квітня 2011 року: «Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1200 ЦК, яка на підставі ч. 1 ст. 8 ЦК підлягає застосуванню до спірних відносин, непрацездатними особами є особи, які досягли пенсійного віку, встановленого законом».

Головний спеціаліст
Управління з питань нотаріату
Н.В. Гурська